

Latweefchu Uuifes.

Ur augftas Gewefchanas = Kummiffiones finau un nowehlefchanu.

Nr. 31. Zettortdeenâ 4tâ August 1827.

No Sunnakstes basnizas.

Sunnakstes basnizas = zelfchana friht eefsch wezzakeem, friftigeem laifeem. Tee papihri, fur ta pascha istratekta, no semmes fuddufchi. 1636 Sunnakstes basniza bij pawiffam beigufees. Ta weeta, fur wiina ftahweja, wairs ne weens ne finnaja. Sunnaksteeefchi klauffia to brihdi fpreddiki Sehplill. Tad pehz laika zehle pee Pifftes muifchas basnizu 1663, un tur wairadseja Sunnakstes mahzitajeem Deewa wahrds flubdi-naht. 1729 luhfse Sunnakstes mahzitajs Ra-dezky pee Leelfunga Ferdinand weenas jaunus basnizas dehl, un tas pats pawehleja 1731, Sunnakstes Deewa nammu no jauna zelt. Tas arridsan tã notiffe, kanzeli un altari no wezzas Pifftes basnizas us to jaunu Deewa nammu pee Krazowsky aifwedde, bet ftrihdian dehl, tiffkai ap 1742 tur fahze Deewam kalpoht. Wiffi fchee pirmi Deewa nammi bij no kohka taiffiti, un tas pehdigais nobegge zaur basnizas frohgu, fur ugguns zehlahs, 1816. — Wahrbrofes zeeniga mahte von Rüdiger ar deewabihjigu firdi tulihf nowehleja farwu masu Deewa nammu, kas pee muifchas ftahw, fur meh's effam glahbuschees II-gaddu. Pehz dauds luhgfehanahm no mahzitaja un draudses puffes tappe nelaika augfta zeenijama Keifera Alekfandera laika no waldfchanas pawehlehts 1823, Sunnakstes basnizu no muhra ufstaihf. Schi zelfchana tappe ufwehleta dfimtu muifchu basnizas = pahrstahwetajam Justizrath von Rüdiger, kas atkal no fewis to nodewe Kursemmes Arkitektam Schulz, ta ka to peeraudfifchanu par leezineefkeem Sunnakstes mahzitajam. Bet peeluhfsechana arridsan pee-friht no fewis frohna = pahrstahwetajam, Jaun-jelgawas pilfkungam von Kleift, tã ka mahzita-

jam pascham pehz fenn islaiftahm pawehlefchanahm.

Wehl ne finnaja ihfti, fur jaunai basnizai weetas ismekleht, woi pee Pifftes muifchas, woi wezzã ugguns weeta, woi zittur fur. Nu rahdija Sunnakstes mahzitajs, ka wiffas ziffahrtigas weetas draudsei ne ihftin par widdu ftahw, un ka ta labbaka weeta pehz ufstaihfchanas buhtu basnizas = kalnã. Prohti pee mahzitaja = muifchas irraid turwumã weens kalns, fur klajjums wirfũ, un kam wahrds basnizas = kalns. Bet ne weens ne mas warreja atgahdatees, ka tur ziffahrt basniza ftahwejufi. Un tomehr fchi weeta teefcham ta pascha bijufi, fur ta wiffu = pirmaka Sunnakstes basniza ftahwejufi. Jo rafdam's meh's tur atraddam mirronu = faulus, faktinus, gredsenus, fprehdes un wiffadas leetas, fo ziffahrt mirroneem fahrkõs lihds dewe. Rã preezigi wiffi draudses = behrni paliffe, kad basnizas = pahrstahwetaji fcho weetu ufnehme, fur teefcham preefsch kahdeem 500 gaddeem pirma Sunnakstes basniza ufzelta fluiifi, ka arridsan jau tas uf-wahrds basnizas = kalns ffaidri rahda. Kalnam blakkam weena itt wezza kapfehtha, fur Sunnakstes Deewa kalpi duf, arridsan tee 2 Stenderi, Sunnakstes mahzitaja tehws Alexander Johann Stender, tã ka wiina weztehws Gottard Friedrich Stender, abbi latweefchu = kautas isffaidrotaji un grahmatu = rafstijaji, kurras augftas gudribas pilnas. Schis basnizas = kalns irraid ihfti fakkohht pakalns, fahnõs ar glihteem kohkeem pufchkohts, fur tahli warr redseht un ffattitees. Tomehr peekuhfsechana gan weegla un pakalns tohp no leela pulka strahdneeku lihdfinahts, us fo muhrneeki no leelas Jelgawas ffatta. Ir zitti ammatneeki buhs eefsch fchahm

deenahm flacht, un gan drihs 6000 rublu fudraba us scho darbu wehleti.

2Imâ Zuhli mehnescha deenâ bij pehz pufs-deenas gruntsakmina nolifschana. Leels pulks lauschu no turwuma un tahluma bij fanahzis. Wiffi pahrnahze eefsch gohda-drehbehm, un zitteem bij dseefnu-grahmatas lihds. No leelzetta us peekalnu bij kohki fapprausti un ar kohkulappahm un pufkehm tas zelsch apkaifhts. Katra firds bij lohziata us farwu Deewu, tē ne bij ne weens, kas scho dahrgu deenu ne buhtu zeenâ lizzis, kas ne buhtu farwu Keisarun waldischanu fwehtijis, kas par dwehselehm gabda un winnu apgabdashanu. Jaunjelgawas pils-kungs von Kleist, frohna-basnizas-pahrstahwetajs, Wahrenbrokkes un Stabbu muischas rentes kungs von Wittenheim, dsintu muischu basnizas-pahrstahwetaja weeta, bij pahrnahkufchi, 6 mahzitaji, pulks kungu un gaspafchu, dauds lauschu, tã kã 4 pagastu-teefu lohzeikli ar faweem wezzakeem, wiffi ar farwahm gohda-sihmehm pufchkoti. Kluffuins un preeks eefsch Deewa wifzapfahrt, no daschas azs birre affaras. Nu fahze draudse dseedaht un Deewam gohdu doht ar to dseefnu 119: Gohds Deewam wiffu-augstakam. Sanahkufchi pee weenas kohptas weetas, fur gruntsakmini gribbeja dibbinaht, fahze Sezzes mahzitajs wahzu draudsi fwehti mohbinaht us Deewa pateifschanu un to skubbinaht, ka ta patti arridsan pee ta darba, ar farwahm dahwanahm, peepalihdsetu. — Kad atkal dseedahts tappis, tad Sunnakstes draudses mahzitajs isteize tohs stahstus no Sunnakstes basnizas, no wezzeem laikeem lihds scho baltu deenu, un turreja luhgschanas par schehligu Keisarun un Winna augstu nammu, par wiffahm wirfahm, par teem kungeem, kam dahrgi irraid flacht jamakfa, par labbu isdohschanu scha fwehta darba. Nu dseedaja wiffa draudse to jauku dseefnu: Lai dseedam wiffi skannigi, patlabban tappe tas pergamenta papihrs, fur wiffas wajadfibas bij pehznahkameem isteiktas (to Nerretes mahzitajs pirmak bij preekschlassijis), ar nau-das gabbaleem glahse glabbahts un pundamenta-allina eemuhrehts, leeli akmini pahrmuhreti un

wiffi augsti weefi, pagasta lohzeikli un gohdigi lautini peepalihdseseja muhredami un to darbu apgohdinadami.

Pehz nobeigtas muhreschanas apfweizinaja Saukes mahzitajs (kas to preeku weenas itt glihtas jaunas basnizas ne fenniht baudijis) Sunnakstes draudsi kaimineeni, lai ne apkuhst pee ta fwehta darba ar itt mihteem wahrdeem. Weidsami tappe Deewa wahrbi teikti no Diggenes mahzitaja, wezza Stendera dehla un Sunnakstes mahzitaja brahla, kas wiffas firdis kufstinaja un skubbinaja Deewa-darbus strahdaht, winsch norahdija us turwu kappa-kalnu, fur tee taisni dwehseles-ganni, abbi Stenderi, fwehtidufs, dseedaja, nobeigdam to dahrgu deenu, altara dseefnu un atlaide draudsi ar to Deewa fwehtifchanu. — Weidsami dseedaja laudis to dseefnu 250: Lai wiffi Deewu teiz ic., un nobeidse tahdã wihse scho jauku deenu meerã un fwehta preeka. — Kungi un laudis famette us ehrgelchm 100 fudraba rublus.

Chr. St. 53

U t m i n n e f c h a n a s.

(Weigums.)

Nr. 8.

Schim Kehninam, kad winna muhsch jau us beigahm gahje, tas gaddijahs, ka winsch daschurihu ilgaki nogulleja, ne kã winsch bija apnehmees. Tas winnam ne buht nepatiffe, un peeteize tapehz faweem kambara fullaineem, to ir rihds ap 4 pulsteneem usmohbinaht, un ir winnu peespeest uszeltees, lai winsch teiktu to teikdams. Weens no scheem fullaineem, kas ne zit ilgi deenesie bija tappis, weenã rihdã agri eenahzis kambart, to pamohdina. Wehl es gribbu fahdu druffu nogulleht, es lohti nokuffis, facka Kehninsch. — Bet juhs man peeteifufchi, ka man buhs agri nahkt. — Zit wehl weenu weerendel stundu! facku es tew. — Ne weenu minuti, 4 jau apfittufchi; juns tudal jãzeltahs. — Kehninsch zeltahs, un facka: labbi!

Tu man effi labš un gohdigš puifš; taš man lohti patihkams, kad ikkatriš tā darra, kà tam peenahkahš! —

Nr. 9.

Tanni leelà karrà, ko schim Rehninam par septineem gaddeem bija jaturr, tam tappe weens zilwekš no prettineeku karrapulka atvestš. Schis no fawa Generala nomuzzis, gribbeja pee Pruh-scheem glahbtees. Winsch atnesse arridsan grab-matas no augstigeldigahm leetahm, kas stahstija, ko tee eenaidneeki darriht nodohmajusch. Rehninsch to leef preekschu west, un pawehl, ka tam buhš maltiti doht. Pehz maltites, taš tā us winnu fakka: tew es ne warru manná deenestē nemt, jo kà warru es weenam zilwekam ustiz-zeht, kas pee fawa pascha kunga par wiltneeku tappis. Schē nem fimts selta gabbalus par to, kà tu dohma, man effam kalpojis, bet ko ween warri, steidsees prohjam un fargees, ka tu tawas azzis manná karrapulka ne rahdi. Tapfi tu tur atrafts, tad es tew likschu pakahrt.

Nr. 10.

Ur fawu karra spehku Beemeru semmē buhdams, Rehninsch fawu kohrteli weenā wezzā jau pagahjuschā zeemā turreja. Genaidneeku spehks stahweja ne wiffai tablu. Zitti no Pruhschu saldateem atkal bija waktē us weenu pakalnu. Bet ka Rehninsch no zeema isgahje, schee ne-warreja redseht, tapehz ka taš zelsch lih-kumā ap to kalnu gabje. Us scho zellu bija ihpaschi weens saldats us wakti noliktš. Rehninsch isgahjis no zeema, pastaigaja par to lih-kumu. Patlabban faulite gauschi karsti spihdeja. Tas saldats, kam bija jaecerahda, kad Rehninsch no zeema isgahjis, no meega pahrneimts neat-nohdinajahš, kà ween tad, kad Rehninsch tam jau itt tuwu bija peenahzis. — Apstahjetees, sanz winsch aschi us to Rehninu, pateefi, tā juns narw brihw garram eet; pagaidet weenu brihdi, teekams es ohtrai waktei sinnu dewis, jo nedarrischu es, tad man eemettihs zectumā. — Rehninsch til warredams smeeklus saturreht par to bahrgu balki, ar ko saldats to isteizis, un fakka: labbi! steidsees! es pagaidischu. Nu

saldats iseet no ta lih-kuma zitteem sinnu doht, bet pirms Rehninu no azzim pamett, winsch wehl atgreeschahš faufdams: nepeemirsteet fawu wahrdu turreht, un ne eita garram, teekams es atkal atnahku! Eij! fakka Rehninsch, es tew apfohlu gaidiht, kamehr tu buhfi atnahzis. — Pateefi winsch ir gaidija, un pehz fawu zellu tahlaki gabje.

B — t.

Teefas fluddinafchanas.

Us pawehleschamu tahs Reiseriffas Gohdibas, ta Patwalbineeka wiffas Kreewu walfis u. t. j. pr., no Grendches pagasta teefas wiffi, kam pee tahm masahm atlikuschahm mantahm ta nomirruscha Grendschu meschafarga Kapfinu Mikela, melleschanas un parradu prassichanas buhtu, schein tohp usfaukti, lai tee, ja ne gribb wiffu fawu teesu saudeht, lihds 10tu Septemera schi gadda, kas par to weenigu un isflehgshanas terminu nolikta, schein peeteizahš, peenahkami parahda un ko likkumi spreesch, fagaيدا. Islaifis ar to appalschrafsu un sehgelu tahs Grendches pagasta teefas tanni 21mā Fuhli mehnescha deenā 1827.

(S. W.) ††† Meschnikkel Jehkab, pagasta wezzakais.

(Nr. 120.) Kollegies registrators E. Sehrwald, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschamu tahs Reiseriffas Gohdibas, ta Patwalbineeka wiffas Kreewu Walfis u. t. j. pr., no Trmlawes pagasta teefas wiffi, kam pee tahm masahm atlikuschahm mantahm ta pehrnā gaddā nomirruscha, Abauesmuischas pagastam peederriga dreimamma Krischa Jehkobsohn, kas liška mahjās bshwojis, melleschanas un parradu prassichanas buhtu, schein tohp usfaukti, lai tee, ja ne gribb wiffu fawu teesu saudeht, lihds 12tu Septemera schi gadda, kas par to weenigu un isflehgshanas terminu nolikta, schein peeteizahš, peenahkami parahda un ko likkumi spreesch, fagaيدا. Islaifis ar to appalschrafsu un sehgelu tahs Trmlawes pagasta teefas tanni 21mā Fuhli mehnescha deenā 1827.

(S. W.) ††† Venke Krisch, pagasta wezzakais.

(Nr. 121.) Kollegies registrators E. Sehrwald, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschamu tahs Reiseriffas Majesteetes, ta Patwalbineeka wiffas Kreewu Walfis u. t. j. pr., tohp no tahs Blankenfeldes pagasta teefas wiffi par-

radu dewejt to isliktu Blankenfeltes fainneeku Wars-
ding Janna, Warsding Kristappa, Leewel Janna,
Knistaut Kristappa un Raubding Dibrifa, par kurre
mantahn dehl pilbifchanas to inventariuma truhfunnu
un dehl atlihbifchanas to muifchas magazifhues un
zittu parradu ta konfurfe spreesta, aizinati, lai libdf
24tu Septemбера f. g. pee schihß pagasta teefas pee-
teizahß.

Blankenfeltes pagasta teefas 26tä Juhli 1827. 3
(S. W.) Peter Spalwe, pagasta wezzakais.
(Nr. 60.) Jurkiewicz, teefas ffrihweris.

No Sehrpilles pagasta teefas wiffi tee, fas tam
Leel-Sonnalstes Pirag frohdifneekam Mahtinam,
fas nomirris, fo parrada, ta fa ir tee, fas no wiina
lahdu prassifchanu turetu, teef aizinati, i ita Augusta
fchi gadda pee schahß teefas atnahft, tee pirmi ar
atdohfchanu sawu parradu, tee zitti ar peeteifchanu
sawu prassifchanu. Pehz fcho noliftu terminu ne
weens wairaf, fam lahda prassifchana buhtu, tapß
Klaufihtß. Jaun-Sehrpilles pagasta teefa gta Juhli
1827. I

(S. W.) + + + Schee appafschrakfitti frusti irr no ta
pagasta teefnefcha Altinamu Jahna tai-
fitti, fo apleezina
(Nr. 95.) W. Philipfenn, pagasta teefas ffrihweris.

Pehz Sergemihetes pagasta teefas spreeduma teef
wiffi tee, fam taisnas parradu prassifchanas pee ta
Sergemihetes fainneeka Dambe Frizza, fas sawas
mahjas patß nodewis, un par kurra mantu konfurfe
nolifta, aizinati, lai wifßwehlaki libdf 19tu Augusta
fchi gadda pee schihß pagasta teefas peeteizahß.

Sergemihetes pagasta teefa 16tä Juhli 1827. 2
(S. W.) + + + Zullefch Rahel, pagasta wezzakais.
(Nr. 15.) Friedrich Hildebrand, pagasta teefas ffrih-
weris.

Samihetes pagasta teefa aizina wiffus parradu dewe-
jus ta no sawahm mahjahm islikta fainneeka Strehl-
neeku Jahna, par kurra mantu leelu parradu dehl
konfurfis spreests, fa tee wiffi pee faudeschanas sawu
prassifchanu libdf 17tu Septemбера fchi gadda pee tahß
peeteizahß. Samihetes pagasta teefa 23fchä Juhli
1827. 3

(S. W.) + + + Rohje Andreis, pagasta wezzakais.
(Nr. 49.) U. P. Drensohn, pagasta teefas ffrihweris.

Zitta flubdinafchana.

Weens labbi ismahzihtß kofku dahrfneekß, fam
labbas leezibas grahmatas, eeffch Kuffches muifchas
deenestu warr dabbuht. 2

Naudas, labbibas un prezzu firgus us plazzi. Nihgê tanni 20tä Juhli 1827.

	Subraba			Subraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 72½ Kap. papihru naudas gelbeja	1	—	1 pohßß fannepu	—	70
5 — papihru naudas	1	34½	1 — linnu labbakas furtes — —	1	25
1 jauns dahlderis	1	32	1 — — flittakas furtes — —	1	—
1 puhßß rubfu	1	—	1 — tabaka	—	70
1 — fweefchu	1	30	1 — dselses	—	70
1 — meefchu	—	95	1 — fweesta	1	80
1 — meefchu = putrainu — —	1	25	1 muzza filku, preefchu muzza — —	6	25
1 — ausu	—	80	1 — — wihffschnu muzza — —	6	75
1 — fweefchu = miltu	2	50	1 — farkanas fahls — —	5	50
1 — bihdeletu rubfu = miltu — —	1	50	1 — rupjas leddainas fahls — —	4	50
1 — rupju rubfu = miltu — —	1	10	1 — rupjas baltas fahls — —	3	75
1 — firnu	1	30	1 — smalkas fahls	3	50
1 — linnu = fehklas	1	50	50 grafchi irr warra jeb papihres rublis un warra nauda stahw ar papihres naudu weena makfa.		
1 — fannepu = fehklas	1	—			
1 — fimmennu	1	25			

Esst zu drucken erlaubt.

Im Namen der Ziviloberverwaltung der Ostseeprovinzen: Kollegienrath Dr. G. Pauker, an Stelle des Censors.

No. 321.